

Nacka Tingsrätt
Mark – och miljödomstolen
Avdelning 4
Box 1104 131 26 Nacka strand

Per e-post
mmd.nacka.avdelning4@dom.se

Stockholm den 25 maj 2018

Mål M 7609-17 Mark- och Miljödomstolen, Avdelning 4, D4:05

Tillstånd till anläggande och drift av dagvattenanläggning i Kyrkviken m.m. i Nacka kommun

I egenskap av ombud för Nysätra villaägarförening, 714000-1129, (fastigheter enligt förteckning) m.fl. (NVF) får jag härmed inkomma med följande yttrande.

YRKANDEN

I första hand yrkas att miljökonsekvensbeskrivningen underkänns, till följd varav att ansökan om tillstånd ska avvisas,

i andra hand, yrkas att ansökan om tillstånd ska avslås,

i tredje hand, för det fall att tillstånd meddelas, yrkas

dels att tillståndet, utöver vad sökanden åtagit sig i ansökan och med erforderliga ändringar därav, förenas med villkor vilka beaktar en hög skyddsnivå för dels genomförandet av för verksamheten nödvändiga arbeten, dels driften av anläggningar som genom tillståndet medges,

dels att tiden för framställande av anspråk i anledning av oförutsedd skada till följd av vattenverksamheten ska bestämmas till 10 år räknat från arbetstidens utgång,

dels att verkställighet inte medges.

Det yrkas slutligen ersättning för rättegångskostnader med belopp som senare kommer att anges.

INSTÄLLNING OCH GRUNDER

Ansökan omfattar såväl vattenverksamhet som miljöfarlig verksamhet och NVF bestrider såväl byggnation som drift med framtida utsläpp från den ansökta anläggningen, dvs. skärmbassängen. Den ansökta verksamhetens miljöpåverkan på fastigheterna utgörs dels av risken att driften av

anläggningen orsakar dålig lukt i betydande omfattning, dels medför försämrad badvattenkvalitet, samt skador på ekologiska värden i vatten, i strandlinjen och på land. Den ansökta verksamhetens försämring av ekologiska, biologiska värden samt ökad belastning på området i dess helhet med ökade utsläpp i en sårbar vattenmiljö, är oacceptabla och riskerar medföra irreversibla skador på vattenmiljön. De skador som kan uppstå både i marken och i vattnet samt på och i närliggande byggnader är vare sig teoretiska eller obetydliga. Detsamma gäller det sätt varpå fastigheterna nyttjas.

Det framgår att syftet med den ansökta verksamheten är att möjliggöra planerad utbyggnation av Planiaområdet och delar av Nacka stad samt att möjliggöra en förbättring av vattenkvaliteten i Järlasjön. För att nå detta syfte anger kommunen att det är nödvändigt att hantera frågan om rening av dagvatten. NVF kan emellertid inte se att kommunen vare sig har utrett, bedömt eller redovisat för syftet relevanta alternativa lösningar och att ansökan därför saknar bärande element för att kunna bedömas.

Nacka kommun (kommunen) har beslutat att bygga en dagvattenanläggning med tillhörande bryggor utmed Kyrkvikens norra strand. Det kan emellertid konstateras att kommunen inte ”äger” frågan om att uppföra anläggningen, givet att dagvattenanläggningen är tillståndspliktig och frågan om anläggningen får byggas avgörs av mark- och miljödomstolen. NVF motsätter sig egentligen inte en utbyggnad av Planiaområdet och stöder alla åtgärder som förbättrar vattenkvaliteten, men anser att den föreslagna lösningen, dvs. en skärmbassäng, dels inte utgör en acceptabel lösning på behovet av att förbättra vattenkvaliteten i Järlasjön, dels inte möjliggör en utbyggnad av Planiaområdet och delar av Nacka stad.

Kommunen har inte visat att den föreslagna lösningen med en skärmbassäng, utgör den bästa tekniska lösningen för att hantera dagvattnet, dvs. BAT (*Best Available Techniques*). Kommunen har inte klarlagt vilka fördelar anläggningen har contra de skador, kostnader och olägenheter verksamheten åstadkommer. Enligt Vattendirektivet (2000/60/EG) ska Järlasjön uppnå God Ekologisk Status senast år 2027. Vattenförekomster får inte heller försämrats. Kommunen har en skyldighet att tillse att detta uppnås. En konsekvens av vattendirektivets krav är att bästa tillgängliga reningsteknik ska användas vid dagvattenrening (BAT). I förevarande fall är rening genom den föreslagna skärmbassängen inte tillräcklig. Med hänvisning till Weserdomen anser NVF att Nacka kommun inte ska få tillstånd att anlägga skärmbassängen.

Det är oacceptabelt att kommunen gällande ambitionsnivån för förbättring av dagvattenrening, företrädesvis tar utgångspunkt i ”dagens nivå”, när orenat dagvatten efter exploateringen av Sickla Köp kvarter släppts ut sedan 10 år (dessa utsläpp tillför 70 - 90% av de föroreningarna som via dagvatten tillförs Kyrkviken enligt WRS dagvattenutredning 2008). Den beräknade reningsgraden från en skärmbassäng är dessutom osäker, den saknar koppling till BAT och kan inte anses tillräcklig för att uppnå God Ekologisk Status. NVF anser att Järlasjön såsom Nackas mest centrala sjö, i enlighet med vattendirektivet, redan idag bör hanteras som en vattenförekomst. Kommunen anger i tillståndsansökan att utgångspunkten är denna, dvs. att Järlasjön ska ha motsvarande status som Sicklasjön. Det redovisas inga åtgärdsförslag till hur detta ska hanteras mer konkret.

Skärmbassängen är planerad att ianspråkta strandskyddat ej stadsplanlagt områden på centrala Nackas mest attraktiva strandsträcka som ligger inom några minuters promenad för tiotusen människor. Strandskyddsbestämmelserna har inte beaktats i ansökan. NVF anser att inverkan på reproduktionsområden för fågel och fisk kraftigt underskattas. NVF menar vidare att förutsättningarna för att utveckla av Kyrkviksparken för rekreation är avsevärt bättre utan en skärmbassäng än med. För utvecklingen av Kyrkviksparken för rekreation skulle alternativa lösningar som avsevärt minskar utsläppen av miljöfarliga ämnen vara mycket bättre och kan

genomföras till lägre anläggningskostnad. Att minska sjöns vattenspiegel utgör en negativ estetisk påverkan och värdet av Nackas mest exklusiva strandmark negligeras.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN

Alternativ

Det framgår inte av den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen, (MKBn) vilka alternativa landbaserade lösningar som finns och inte heller hur dessa kan kombineras för att uppfylla samma syfte som en skärmbassäng. En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska fungera som ett beslutsunderlag och innehålla relevant information om projektets syfte och rimliga alternativa sätt att nå detta syfte, se 6 kap miljöbalken (MB). Alternativen ska preciseras med utgångspunkt från syftet med verksamheten och miljökonsekvenserna för varje enskilt alternativ ska identifieras, utredas, bedömas och redovisas. Redovisningen av miljökonsekvenserna ska omfatta såväl direkta som indirekta effekter som den planerade verksamheten eller åtgärden kan medföra dels på människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö, dels på hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt, dels på annan hushållning med material, råvaror och energi. MKBn ska möjliggöra en samlad bedömning av dessa effekter på människors hälsa och miljön. Inom ramen för upprättande av en MKB ska samråd genomföras.

I förarbetena till 6 kap. miljöbalken anges bl.a. följande:

”Ett av de grundläggande krav som bör ställas på en miljökonsekvensbeskrivning är att alternativ skall redovisas beträffande val av plats och utformning av verksamheten”, ”Kravet innebär att exploitören skall lämna en översiktlig redovisning av de huvudalternativ som exploitören övervägt och de viktigaste orsakerna till den valda lösningen med beaktande av miljöeffekterna.” (Prop. 1997/98:45, sid 289).

Länsstyrelsen har genom beslut 2017-11-20 angivit att MKBn ska utförligt och jämförande redovisa tänkbara alternativ. Länsstyrelsen har även angivit att det för respektive lösning ska framgå hur effektiv reningen av dagvattnet är, den totala kostnaden samt miljöpåverkan. Det framgår vidare av länsstyrelsens beslut att varje anläggning ska redovisas på en sådan detaljnivå att en likvärdig jämförelse mellan lösningarna är möjlig och att alla alternativ ska kunna jämföras ur ett miljömässigt och ekonomiskt perspektiv. Vid samrådet angav Länsstyrelsen att en skärmbassäng inte är en hållbar dagvattenåtgärd och att kommunen behöver planera för ett lokalt omhändertagande av dagvatten över tid. Kommunen ska i MKBn ska redovisa sin intentioner att rena dagvatten vid källan. MKBn ska även innehålla strategier och åtgärder för lokalt omhändertagande av dagvatten.

Det framgår inte av MKBn varför den ansökta anläggningen i jämförelse med andra alternativa landbaserade tekniska lösningar och lokaliseringar för att uppfylla samma syfte, är mest lämplig utifrån miljöbalkens skyddsbestämmelser och i vilken mån den ansökta verksamheten är mer lämpad än andra alternativa lokaliseringar till att möta nationella miljökvalitetsmål, internationella överenskommelser och lokala visioner gällande vattenkvalitet. Kännetecknande för praxis är att alternativen ska vara relaterade till syftet med verksamheten i första hand, att de alternativ som utreds är realistiska och gör det möjligt att bedöma om den sökta platsen är bättre för den verksamhet som bolaget vill bedriva än någon annan plats och att det ska anses vara svårt att under prövningen läka väsentliga initiala brister såsom att det i väsentliga delar saknas alternativ. MKBn ska även redovisa verksamheten i ett hållbarhetsperspektiv bl.a. sett utifrån en helhetsbild av projektets faktiska syfte, dess tänkbara alternativ och miljökonsekvenser tillsammans med andra verksamheter i området och kumulationseffekter över en tidshorisont som ompänner kommande generationers rättigheter om en hälsosam miljö med tillgång till rent

vatten, ren luft och ett klimat som motsvarar de klimatmål som uppställts, (Michanek & Zetterberg, 2012, s. 92-93).

Syftet med anläggningen

Av MKBn framgår som påtalats ovan, att syftet med den ansökta verksamheten är planerad utbyggnation av Planiaområdet och delar av Nacka stad samt en förbättring av vattenkvaliteten i Järlasjön. För att nå detta syfte anges det nödvändigt att hantera frågan om rening av dagvatten. Utgångspunkten för domstolens bedömning av hur kommunen kan nå det preciserade syftet ska således vara att dels ta ställning till om anläggningen är en lämplig lösning i jämförelse med andra redovisade förslag, dels om lösningen kan anses innebära att det sker en långsiktig förbättring av vattenkvaliteten och att de krav som följer av miljöbalken och vattendirektivet samt dess praxis, följs. Kommunen har i över tio år tillåtit utsläpp av huvudsakligen orenat dagvatten i Kyrkviken / Järlasjön och avser med den ansökta anläggningen och från ett utökat avrinningsområde, öka tillflödet till Kyrkviken. NVF menar att det måste ifrågasättas hur denna ökning överensstämmer med det syfte som anges.

Av ansökan framgår att ytterligare ett syfte är att öka möjligheten till vistelse vid vattnet. NVF anser att det objektiva syftet rätteligen ska vara att rena dagvatten. Syftet att skapa möjlighet till rekreation vid vattnet genom anläggande av ett trädäck är ett underordnat intresse. Stranden är fullt tillgänglig idag, men till följd av att Nacka Kommun tidigare inte har vidtagit nödvändiga åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten och den hårt trafikerade Järlaleden (bara metrar från vattnet) utgör stranden idag inte annat än ett attraktivt gångstråk mellan Ekudden och Sickla Köpvarter. Att flytta trafiken och utveckla Kyrkviksparken till ett centralt och attraktivt rekreativt område bör ske utan de begränsningar av nyttjande som en skärmbassäng och avvattningsytor för giftiga sediment och slam utgör.

Kostnadsberäkningar, effektivitet och rening

När det gäller kostnader beräknas de av kommunen till ca 35 miljoner Sek för skärmbassäng och trädäck/brygganläggning. Det finns inte något som visar att brygganläggningen kan fungera som avsett. Det är snarast så att det finns en överhängande risk att brygganläggningen försämrar skärmbassängens avsedda funktion och möjlighet till underhåll av densamma. Anläggningen som sådan riskerar enligt NVF inverka negativt på det grunda vattenområdet och störa hydromorfologin varvid den inte kan anses uppfylla strandskyddets syften bl.a. genom att utgöra ett vandringshinder utmed strandzonen.

Kostnadsberäkningar gjorda för en tunnel ut i Saltsjön visar på en kostnad omkring 16 - 24 miljoner sek, dvs. väsentligt billigare än den anläggning som kommunen söker tillstånd till, (ca 35 miljoner sek). NVF anser att åtminstone alternativet med en tunnel ut i Saltsjön, borde utretts mer ingående och redovisats på ett jämförbart sätt med en skärmbassäng. Det är uppenbart att en Svindersvikstunnel kan kompletteras med en skärmbassäng vid utloppet liknande den i Kyrkviken för 2.7 miljoner (eller integrerade sedimenteringsbassänger). Att detta alternativ finns framgår också i MKB sid 13 ” En lösning med dagvattentunnel till Svindersviken skulle behöva innefatta en rening av dagvatten genom t.ex. sedimentering i bergtunneln (COWI, 2015). Sannolikt skulle även en kompletterande dagvattenanläggning behöva anläggas i tunnelns mynning. Trots att detta troligen skulle bli en avsevärt billigare lösning och avlasta Järla- och Sicklasjön ytterligare bl. a. 34 kg/år av fosfor och 387 kg/år av kväve redovisas inte detta alternativ utan bara en tunnel med obetydlig rening.

NVF anser även att tabell 4-2 i MKBn är vilseledande (tabell 4-2 inkopierad nedan). BAT tillämpas inte för tunnelalternativet. Det är anmärkningsvärt att det i MKBn inte redovisas att en

tunnel till Saltsjön innebär att 100% av föroreningarna förs bort från det känsliga området Kyrkviken/Järlasjön till en mindre känslig recipient. NVF kan konstatera att en tunnel med kompletterande rening skulle resultera i att vattnet tillförs en betydligt mer tålig recipient.

Tabell 4-2. Kostnadsjämförelse mellan alternativa dagvattenlösningar för Sickla-Planiaområdet.

	Bergtunnel	Magasin under mark	Magasin ovan mark	Dagvattendamm	Renings-/skärmbassäng
Rening	10–20%	60%	60%	60%	60%
Recipient	Svindersviken	Järlasjön	Järlasjön	Järlasjön	Järlasjön
Kostnad	24 miljoner	70 miljoner	17 miljoner	5–10 miljoner	5 miljoner
Drift (kr/år)	250 000	100 000	200 000	125 000	125 000

Av Nacka Dagvattenstrategi från 2008 framgår bl.a. att

- Insjön,
- Sandasjön,
- Sicklasjön,
- Järlasjön,
- Källtorpssjön,
- Sågsjön,
- Ältajsön,
- Öringesjön,
- Vårgårdssjön,
- Neglingemaren,
- Velamsundsviken,
- Kilsviken,

är känsliga för mänsklig påverkan.

Saltsjön- Höggarnsfjärden, Skurusundet, Erstaviken, Svindersviken, Markinfiltration utom skyddsområde för vattentäkt, i sin tur är mindre känsliga för mänsklig påverkan.

En lösning med t.ex. en tunnel till Svindersvik kompletterat med uppehållsbassänger och/eller en skärmbassäng i Svindersviken redovisas inte på ett sätt som möjliggör jämförelse. Detta trots att en sådan lösning drastiskt skulle minska belastningen i Järlasjön så att förutsättningarna att uppfylla God Ekologisk Status förbättras till en avsevärt lägre kostnad än den föreslagna skärmbassängen och utan att ianspråkta Nackas mest centrala och attraktiva strand med de begränsningar för miljö och rekreation anläggningen skulle innebära. NVF menar följaktligen att den upprättade MKBn inte tillgodoser Länsstyrelsen krav på att alternativ ska redovisas på ett sätt som möjliggör en utvärdering och jämförelse av miljökonsekvenser och kostnader.

Felaktig utgångspunkt för reningsnivå

Nacka kommun vill använda dagens orenade dagvattenutsläpp som nollalternativ för rening. Även om ett noll- alternativ i MKBn ska redovisa ”dagsläge” är det inte acceptabelt att använda en i enlighet med de krav som gäller för kommunens lagfästa skyldighet att hantera dagvattnet, tydligt otillräckliga rening som referensnivå och på så sätt framställa reningen som tillräcklig. Det gäller i synnerhet där utsläpp fortsatt kommer att ske i en sedan tidigare hårt belastad vattenmiljö.

De nivåer som utgör noll-alternativ och som baserar sig på tio års försummelse av dagvattenhanteringen i Kyrkviken ska istället redovisas på så sätt att det framgår vad som kommer ske med vattenmiljön om åtgärder inte vidtas. Det är avsikten med att redovisa ett noll-alternativ i MKBn.

NVF menar att Nacka kommun genom tillfälliga bygglov i Sickla köp kvarter för Atrium Ljungberggruppens fastigheter och Planiaområdet, indirekt ”låtit i princip orenat dagvatten” under mer än tio års tid, släppas ut i Kyrkviken. Föroreningarna som förs till Kyrkviken kommer till 70 - 90% från det orenade dagvattnet från Sickla Köp kvarter (WRS 2008). Att använda denna nivå där fastighetsägaren (exploatören) tillåtits hårdgöra stora ytor helt utan tillämpning av Nacka Dagvattenstrategi 2008 och lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) som nollalternativ och sätta målsättning att ligga strax under efter framtida exploateringar när Nya Nacka stad byggs, är naturligtvis inte en acceptabel ambitionsnivå och det uppfyller inte intentionerna i EU:s vattendirektiv. Nacka Dagvattenstrategi och LOD borde ha tillämpats direkt när Atlas Copcos industriområde omvandlades till Köpcentrum. Omfattande utredningar gällande syresättning av bottensedimenten av Järvasjön, på Atlas Copcos initiativ, har dessutom utförts redan under 70-talet, utan att åtgärder har vidtagits.

Anläggningens möjlighet att reducera kväve, fosfor och andra föroreningar

NVF anser att den föreslagna anläggningen inte är tillräcklig för att uppnå de krav som följer av Ramvattendirektivet, gällande en reduktion av mängden kväve, fosfor och andra föroreningar. Utsläpp bör hejdas vid källan i form av förebyggande snarare än korrigerande åtgärder och en skärmbassäng i slutet av kedjan utgör inte en del av ett LOD.

NVF hänvisar till sakkunnigutlåtandet, (bilaga 1) och vill från detta särskilt framhålla; ” Sjön uppnår idag inte God Ekologisk Status varken ur biologisk eller kemisk synpunkt. Detta beror främst på överskott av kväve och fosfor liksom av en rad tungmetaller och organiska ämnen skadliga för människa och ekosystem. Vattenförekomsten bryter mot flera lagbundna Miljö kvalitetsnormer.

Detta innebär, utifrån den skärpning av lagstiftningens praxis som skett efter EU-domstolens s.k. Weserdom, att ytterligare tillskott av dessa ämnen inte är tillåtet och att nuvarande tillskott måste reduceras till år 2027 så att God Ekologisk Status då kan uppnås. Tillförseln av de aktuella ämnena måste därför minska och beträffande fosfor minst halveras.”

Risker vid anläggning och drift av skärmbassäng

Den i kommunen angivna reningsgraden i skärmbassängen är avsevärt högre än vad som anges i andra källor t ex i den sammanställning av reningsgrader som Stockholm vatten redovisar på sin websida <http://www.stockholmvattenochavfall.se/globalassets/dagvatten/exls/reningstabell.xls>.

Bedömd reningseffekt i olika typer av dagvattenanläggningar										
Anläggning	Tot-P [%]	Löst P [%]	Tot-N [%]	Tot-Cu [%]	Löst Cu [%]	Tot-Zn [%]	Löst Zn [%]	SS [%]	oil [%]	PAH16 [%]
Öppna utjämnings- och reningsanläggningar										
Damm	50	30	35	60	30	65	35	80	80	70
Våtmark	50	40	35	60	40	65	45	85	90	70
Skärmbassäng	50	30	35	60	30	65	35	85	80	70
Överdämningsyta/Torr damm	20	0	25	30	0	45	0	55	75	60
Översilningsyta	40	40	25	50	40	50	65	70	80	70

Det anges i en mängd källor att reningsgraden för skärmbassänger är osäkra och dåligt dokumenterade. NVF anser det anmärkningsvärt att Nacka kommun redovisar ”minst 60%” vilket strider mot försiktighetsprincipen.

I MKB anges på sidan 34;

”Konsekvenserna i byggskedet bedöms ha måttlig påverkan utifrån rådande förutsättningar. Bedömningen baseras på att föroreningar har påträffats i sedimenten som kan spridas med grumlingen, men de planerade skyddsåtgärderna bedöms motverka spridningen av föroreningar.”

Samtidigt anges i bilaga C7, 7.1 sid 11(11) avseende sedimentsprovtagningen, ”Om det inom undersökningsområdet behövs muddras är det aktuellt med ytterligare provtagning för att avgränsa samt att klassa sedimentmassorna.” NVF anser att en sådan provtagning och klassning bör ha utförts innan en bedömning och godkännande av ett förslag som innefattar muddring görs. Arbetet under byggtiden och placeringen kommer att skada strandkanten och de vassruggar som finns utmed delar av norra sidan av Kyrkviken.

I strandkanten finns ett rikt fågelliv och växtligheten utgör ett skydd. Vassruggarna i Kyrkvikens Nordöstra del är viktiga för att fisk ska kunna föröka sig och ger skydd för yngel. Järlasjön och speciellt Kyrkviken har få områden med vass som fungerar som skydd för fiskyngel.

I MKBn anges på sid 39;

”Sedimentets tillväxthastighet beräknats till 25 mm/år och för att inte överstiga ett maximalt sedimentdjup kan slamsugning komma att behöva ske vart åttonde år. När detta sker kan avvattning av rensade sediment behöva ske i närområdet med hjälp av sedimenteringscontainrar eller avvattningstuber innan transport till godkänd deponi. Yta för detta bedöms uppgå till 5x15 m. Alternativt kommer transport till deponi ske direkt.”

Såvitt NVF kan finna saknas uppgifter i MKB på hur stora volymer slam detta innebär och är i övrigt mycket bristfällig avseende hantering av det miljöfarliga slammet. Av den tekniska beskrivningen framgår att man tillåter max 200 mm slam i den inre delen som slamsugs. Av ritning i Teknisk beskrivning framgår att den är 14 m lång vilket via mätning ger att den inre delen som slamsugs skulle vara 400 m² och med 200 mm djup resultera i att det är 80 m³ slam som suggs upp. Detta antagligen en överskattning om 200 mm avser största djup men då uppgift för att göra en bedömning saknas i MKB anses det ge underlag för ett överslag. Det är mest troligt att man vid slamsugning får upp ca 80% vatten. Detta skulle innebära att det är 400 m³ slamsuget vatten/slam som ska avvattnas på 75 m² vilket verkar orimligt då det skulle bli ett över 5 m djupt upplag. En tydlig redovisning av vad slamsugning innebär inklusive vilka mängder som ska hanteras och vilka risker det medför saknas i MKB och övriga bilagor enligt NVF.

NVF anser att risken för att det uppstår problem med igenväxning, stillastående vatten och besvärande lukt vid drift överhängande. Problemen med igenväxning och lukt är påtagliga i flera av de skärmbassänger som nu finns i Nacka och uppges av Nacka kommun som potentiella problem men avfärdas nu i miljökonsekvensbeskrivningen (sid.39) med att ”Någon luktproblematik bedöms inte uppstå om skärmanläggningen fungerar korrekt och har en genomströmning.”

Det påståendet tycks vara en självklarhet om skärmanläggningen *fungerar korrekt och har genomströmning*. Under ett sådant förhållande uppstår inga problem. Men i en skärmbassäng strömmar det bara vid regn. Den ovanstående citerade meningen i MKBn innehåller inte en bedömning av om det är ett problem i detta fall. Påståendet klargör endast att vid genomströmning

uppstår inte problem. Under långa perioder sker dock ingen egentlig genomströmning. Igenväxning och dålig lukt har även varit ett vanligt problem i skärm-bassänger. Det finns i kommunen flera skärmbassänger bl. a. i Långsjön och Ältasjön och bägge dessa anläggningar har problem med lukt. Det har även förekommit problem med att skärmbassänger skadas av vind, is och åverkan. Inga av dessa problem finns medtagna i MKBn.

Sammantaget kan det konstateras att kommunen inte uppfyller vare sig miljöbalkens krav eller Länsstyrelsens beslut gällande innehåll i MKBn. MKBn återger inte, på ett för beslutet tillräckligt detaljerat, uttömmande och jämförbart sätt, alternativa landbaserade lokaliseringar och tekniska lösningar att nå syftet med den ansökta verksamheten. MKBn redovisar inte en helhetsbild av rådande förhållanden, behov av åtgärder i en vidare bemärkelse samt hur vattendirektivets kravnivåer ska nås. Den sammansatta bilden av miljökonsekvenserna på människors hälsa, miljön och materiella samt kulturella tillgångar, dvs samverkan mellan dessa ”faktorer”, saknas i MKBn. Alternativa platser har inte presenterats på så sätt att en miljömässig och ekonomisk jämförelse har varit möjlig. En rad uppgifter har utelämnats, däribland detaljerade och uppdaterade värden för reningseffekter samt de olika förslagets kostnader. Det är inte möjligt att göra en jämförelse mellan land- och vattenbaserade anläggningar från ett mer långsiktigt lösningsorienterat perspektiv.

RÅDIGHET

Kommunen anger att en avgörande faktor vid valet av alternativ har varit kommunens rådighet över marken och att frågan om markåtkomst för dagvattenanläggningen därför vägt tungt. NVF får dock understryka att rådighet över marken och möjligheten att nå överenskommelser med markägare, inte kan vara ett hinder. Atrium Ljungberggruppen som äger huvuddelen av den berörda marken i området står dessutom för 70 - 90 % av nuvarande utsläpp i Kyrkviken.

DEN ANSÖKTA VERKSAMHETEN OCH DE ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLERNA

Ansökningshandlingarna visar att kommunen inte har nödvändig kunskap om hur man kan motverka skada och olägenhet för hälsa och miljö (kunskapskravet) inom verksamhetsområdet med hänsyn till befintliga föroreningar i berörda vattenområden, ökad belastning på områdets natur- och kulturvärdenstörningar för enskilda intressen. Ansökningshandlingarna visar inte tillräckligt tydligt vilka åtgärder man avser att vidta samt att kommunen har teknisk förmåga att genomföra dessa i syfte att förhindra – motverka och minimera skador på omgivningen och i vattenmiljön. Avsaknad av precision och otydligt angivna åtaganden gör att ansökan inte uppfyller beviskravet och inte heller de allmänna skyddskraven gällande platsval och försiktighetsmått.

Kommunen har inte visat att den ansökta verksamheten motsvarar miljöbalkens övergripande målsättning och tillgodoser allmänna hänsynsregler. Kommunen har heller inte klargjort att föreslagen plats och tekniska utförande är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna vinnas med minsta intrång och olägenhet för hälsa och miljö. Om detta se t.ex. MÖD M5558-03, avseende alternativ lokalisering för att klara bevisbördan (2:1 MB) och kravet i 2 kap 6 § MB. Målet rörde tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken m.m. att på ön Böckern i Tanums kommun anlägga en småbåtsbrygga och nedfartsramp för småbåtar. Ansökan om att anlägga småbåtshamn m.m. avslogs då den valda lokaliseringen innebar en beaktansvärd risk för skada på naturskyddsintressen samt då sökanden inte visat att det saknades alternativ som innebar ett mindre intrång på miljön. Det är inte visat den långsiktigt hållbara nyttan med den ansökta verksamheten överväger riskerna.

Kommunen har en skyldighet att visa att den planerade åtgärden inte leder till en försämring av en vattenförekomst status eller äventyrar uppnåendet av gällande miljö kvalitetsnorm. Det följer bl.a. av Weserdomen (EU-domstolens dom den 1 juli 2015 i mål C-461/13). En helhetsbild av vilka åtgärder som följer av vattenförvaltningen och redogöra för åtgärdsbetinget för fosfor och kväve utifrån Vattenmyndigheternas Åtgärdsprogram 2016-2021. Vattenutbytet i hela Järlasjön är inte redovisad och det är inte klarlagt att anläggningen inte äventyrar uppnåendet av MKN i Sicklasjön.

Enligt 2 kap 1 § miljöbalken är kommunen skyldig att visa att de förpliktelser som följer av miljöbalken iakttas. Enligt 2 kap 6 § miljöbalken ska det för en verksamhet som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Kommunen har inte visat att de förpliktelser som följer av miljöbalken kan åtföljas. Kommunen har inte visat att den föreslagna verksamheten är en lämplig lösningen, sett utifrån skyddet av människors hälsa och miljön samt samhällsekonomiska faktorer.

SAMHÄLLSEKONOMI

Enligt 11 kap 6 § miljöbalken får en vattenverksamhet bedrivas endast om dess fördelar från allmän synpunkt överväger kostnaderna och olägenheterna av den. Kommunen har inte redovisat att fördelarna med verksamheten på ett bättre sätt än andra jämförbara åtgärder, från allmän synpunkt överväger kostnaderna och olägenheterna av verksamheten.

UTLÅTANDE

NVF åberopar i dess helhet utlåtande av Stellan F. Hamrin Fil. Dr. i Limnologi (tidigare ämnesråd vid miljödepartementet), "*Järlasjöns dagvatten och God Ekologisk Status*", bilaga 1.

Som ovan

Jur Dr Christina Hörnberg